

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **T. P. L.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Kraje Vysočina**, se sídlem Vrchlického 46, Jihlava, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 7. 2. 2019, č. j. KRPJ-15604-22/ČJ-2019-160022-SV, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 21. 3. 2019, č. j. 41 A 21/2019 – 17,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatele advokátu Mgr. Ladislavu Bártovi **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v úhrnné výši 6800 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení žalobce **n e s e** stát.

O d ů v o d n ě n í

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byla podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnuta pro nedostatek podmínek řízení jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 2. 2019.

Tímto rozhodnutím byl žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b), c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců zajištěn za účelem správního vyhoštění na dobu 80 dnů.

[2] Při posouzení věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Citované rozhodnutí žalované bylo žalobci doručeno dne 7. 2. 2019. Žalobu proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 11. 3. 2019 elektronicky bez zaručeného podpisu ve 23: 58: 46 hod. Toto svoje podání doplnil podáním shodného obsahu předaným k poštovní přepravě dne 14. 3. 2019. Žaloba neobsahovala žádné žalobní body, žalobce však v textu podání žádal o ustanovení zástupce pro řízení z důvodu neznalosti českého jazyka i práva.

[3] Krajský soud konstatoval, že žaloba byla podána v poslední den zákonné lhůty (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). S ohledem na tuto skutečnost neměl již soud při respektování zásady koncentrace řízení a judikatury Nejvyššího správního soudu, jež se k této zásadě vztahuje, prostor k odstraňování nedostatku podání spočívajícího v absenci žalobních bodů a nezbylo mu, než neprojednatelnou žalobu odmítnout. K žádosti žalobce o ustanovení zástupce se soud nijak nevyjádřil.

[4] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel nepopřel, že jeho žaloba neměla náležitosti předepsané ustanovením § 72 odst. 1 s. ř. s., především tedy konkrétní žalobní body, upozornil však na skutečnost, že si současně s podáním žaloby požádal též o ustanovení zástupce pro řízení a že tento úkon lhůtu pro podání žaloby a eventuálně též pro její změnu či doplnění staví. Vzhledem k tomu, že krajský soud o této jeho žádosti nerozhodl, lhůta pro doplnění žaloby mu doposud neuběhla. Soud tedy mohl a měl stěžovatele vyzvat k doplnění žaloby současně s rozhodnutím o jeho návrhu na ustanovení zástupce a tomu by pak zbýval, byť i krátký, čas na odstranění nedostatku podání. Krajský soud tedy odmítl žalobu, aniž pro to byly splněny nutné předpoklady a napadené usnesení tak nemůže obstát. Stěžovatel proto navrhl, aby bylo napadené usnesení zrušeno a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu uplatněného stížnostního bodu a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Mezi účastníky nebyl sporný skutkový stav, Nejvyšší správní soud proto vycházel ze skutkového stavu výše popsaného. Spornou byla pouze právní otázka, zda krajský soud pochybil, pokud nerozhodl o žádosti stěžovatele o ustanovení zástupce a nevyzval zároveň stěžovatele k odstranění nedostatků jeho podání a doplnění žaloby tak, aby byla projednatelná.

[6] V projednávané věci staví stěžovatel svůj právní názor na tom, že součástí podané žaloby byla i žádost o ustanovení zástupce, lhůta pro podání žaloby podle § 71 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 35 odst. 10 s. ř. s. se tudíž zastavila a jemu tak zbývala krátká lhůta pro doplnění žaloby. Uvedený názor však Nejvyšší správní soud sdílí pouze zčásti.

[7] Stěžovateli lze přisvědčit v tom, že krajský soud pochybil, pokud nerozhodl o jeho žádosti o ustanovení zástupce. Jedná se zřejmě o procesní vadu, která v obecné rovině může mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, je ovšem sporné, zda ho měla i za okolností

pokračování

projednávaného případu. Nejvyšší správní soud se proto primárně zabýval otázkou běhu lhůty pro podání žaloby a pro eventuální odstranění nedostatků podání.

[8] Podle § 35 odst. 10, věta třetí, s. ř. s. požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta pro podání návrhu na zahájení řízení.

[9] Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.

[10] V projednávané věci bylo skutečností určující počátek stavění lhůty pro podání návrhu na zahájení řízení (a tím i pro doplnění absentujícího žalobního bodu) podání žádosti stěžovatele o ustanovení zástupce v řízení. Tuto žádost však stěžovatel podal až poslední den lhůty pro podání žaloby. Jeho podání tak podle názoru senátu rozhodujícího ve věci fakticky nemohlo mít účinky stavění lhůty předvídané zákonem, neboť dnem následujícím mu již žádná lhůta pro podání žaloby neběžela a nebylo tudíž ve smyslu výše cit. § 35 odst. 10 s. ř. s. co stavit. Ostatně sám stěžovatel, jak bylo již uvedeno výše, hovoří v kasační stížnosti o „*krátké lhůtě*“, kterou by měl k doplnění žaloby, aniž by však blíže specifikoval, jaký časový úsek má vlastně na mysli. Tvrdí-li tedy stěžovatel, že mu v důsledku pochybení krajského soudu, který nerozhodl o jeho žádosti o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě, lhůta pro doplnění žaloby ještě neskončila, pak k tomu Nejvyšší správní soud s ohledem na běh lhůty uvádí, že lhůta k odstranění nedostatků žaloby by při aplikaci výše uvedeného názoru skončila stěžovateli dne 11. 3. 2019 a žádný prostor pro doplnění žaloby by neměl.

[11] Senát rozhodující ve věci však nepřehlédl, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 – 31 (všechna rozhodnutí dostupná na www.nssoud.cz), kde posuzoval skutkově obdobnou situaci, řešil otázku stavění lhůty jinak. Dospěl přitom k závěru, že ke stavění lhůty dochází již dnem, kdy byla žádost o ustanovení zástupce podána, zároveň ovšem ve stejném duchu uvedl, že lhůta se znovu rozbíhá již dnem, kdy nabude právní moci usnesení, jímž bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o ustanovení zástupce (místo dnem následujícím). K uvedené tezi o běhu lhůty nepřipojil rozšířený senát žádné odůvodnění a není proto zřejmé, jaké úvahy ho k takovému závěru vedly. I za těchto okolností je však názor rozšířeného senátu pro senát rozhodující ve věci závazný.

[12] S přihlédnutím k názoru rozšířeného senátu tak senát rozhodující ve věci konstatuje, že uplatnění žádosti o ustanovení zástupce v poslední den lhůty pro podání žaloby skutečně vytvořilo žalobci prostor k tomu, aby mohl žalobu doplnit, zároveň je ovšem nutno podotknout, že tato doba by činila pouze jeden den, přičemž by se jednalo o den, v němž by bylo žalobci a eventuálně i jeho zástupci, pokud by byl ustanoven, doručeno usnesení soudu, jímž by o této žádosti rozhodl. Zbývá tedy posoudit, zda za daných okolností měl krajský soud povinnost vyzvat žalobce podle § 37 odst. 5 s. ř. s. k odstranění nedostatků jeho podání a k doplnění absentujících žalobních bodů.

[13] Při řešení této otázky vycházel Nejvyšší správní soud především z již zmiňovaného usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 – 31, jenž se výkladem ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. a konkrétně otázkou aplikace zásady koncentrace řízení zabýval v souvislosti s případem, kdy podaná žaloba rovněž neobsahovala žádný žalobní bod. Rozšířený senát uvedl, že *„si žalobce musí být vědom, že podává-li na konci lhůty pro podání žaloby žalobu bez tak podstatné náležitosti, jako jsou žalobní body, nemá automatickou garanci, že soud jej k odstranění této vady vyzve. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů, je-li ještě se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu včas, tedy ve lhůtě pro podání žaloby, doplnit. Pro posouzení možnosti doplnění žaloby, zbývá-li jen několik málo dnů do konce lhůty pro podání žaloby, bude klíčové, zda může soud žalobci nebo jeho zástupci doručit výzvu rychle, typicky disponují-li tyto osoby datovou schránkou, anebo má soud povinnost doručit na elektronickou adresu, kterou adresát sdělil soudu (za podmínek § 46 odst. 2 o. s. ř., ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.). Naproti tomu, bylo-li by třeba žalobci nebo jeho zástupci doručovat výzvu poštou, nemá soud povinnost vyzvat jej k doplnění žalobních bodů, byť ještě k doplnění žaloby zbývá několik málo dnů; takováto výzva by zpravidla nemohla být poštou žalobci doručena včas, aby ji žalobce stihl vyhovět.“*

[14] V uvedené věci pak rozšířený senát odkázal na předchozí judikaturu Nejvyššího správního soudu (zde rozsudek ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 As 50/2014 – 18) a na konkrétním případě zde řešeném potvrdil, že *„jakkoliv lze připustit, že výjimečně lze požadovat zaslání výzvy třebas i poslední den lhůty, zde to již nebylo třeba, neboť žalobce zaslal žalobu prostřednictvím datové schránky v poslední den lhůty k jejímu podání ve 21:21 hodin“*. Rozšířený senát v tomto směru ostatně připustil, že soud takovouto povinností nemusí mít vzhledem k okolnostem i v případě doby delší a na dalších konkrétních případech demonstroval, že absence výzvy k odstranění nedostatků podání může být v souladu se zákonem i tehdy, pokud do uplynutí lhůty k podání žaloby zbývá 2 až 5 dnů.

[15] V nyní projednávané věci nenachází Nejvyšší správní soud žádné okolnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že by výzva k odstranění nedostatků podání byla účelná a že by bylo možno realisticky očekávat její splnění. I kdyby Nejvyšší správní soud pominul skutečnost, že žádosti stěžovatele o ustanovení zástupce také nemuselo být vyhověno, stále zde zbývají ostatní překážky, které naplnění účelu výzvy reálně brání. Aplikace rozhodnutí rozšířeného senátu na projednávanou věc znamená, že stěžovatel by měl na doplnění žaloby fakticky pouze onen krátký časový úsek dne od okamžiku doručení rozhodnutí soudu o žádosti o ustanovení zástupce (s nímž by se vzhledem k náhodnosti okamžiku doručení poštovní zásilkou poštou, eventuálně náhodnosti okamžiku dodání a následného přístupu do datové schránky mohl stěžovatel seznámit kdykoliv během dne, včetně pozdních večerních hodin) do konce dne, v jehož průběhu k doručení došlo. Během této doby by tedy mělo dojít k vzájemné domluvě a k osobnímu kontaktu stěžovatele s ustanoveným zástupcem, k seznámení se zástupce s věcí, s napadeným správním rozhodnutím a pokud možno též s obsahem správního spisu, dále ke konzultaci zástupce se stěžovatelem ohledně dalšího procesního postupu, a nakonec k sepsání doplnění správní žaloby a k včasnému doručení tohoto podání příslušnému krajskému soudu.

[16] Za této situace má Nejvyšší správní soud za to, že doplnit žalobu v zákonné lhůtě bylo prakticky nemožné a krajský soud tak povinnost vyzývat stěžovatele k odstranění

pokračování

nedostatků jeho podání již neměl. Bylo tedy zcela na místě, aby krajský soud žalobu pro její neprojednatelnost bez dalšího odmítl, byť se tak podle zmiňovaného usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 – 31 mělo stát s odkazem na ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., nikoliv na ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[17] Nejvyšší správní soud uzavírá, že pochybení krajského soudu spočívající v tom, že nerozhodl o žádosti stěžovatele o ustanovení zástupce, nemělo v daném případě vliv na zákonnost napadeného usnesení, neboť i v případě, že by tak učinil, nebyl by následně povinen odstraňovat nedostatky stěžovatelova podání postupem podle § 37 odst. 5, věty první, s. ř. s. Tato skutečnost tedy na závěr o neprojednatelnosti žaloby, který tvoří *ratio decidendi* napadeného usnesení, neměla žádný vliv. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[18] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona; žalovaná byla ve věci úspěšná, nevznikly jí však náklady přesahující rámec její běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[19] Ustanovený zástupce stěžovatele advokát Mgr. Ladislav Bárta učinil ve věci dva hlavní úkony právní služby (§ 11 odst. 1 písm. b a d) vyhl. č. 177/1996 Sb.), za něž mu náleží odměna podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) cit. vyhl. ve výši 2 x 3100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 cit. vyhl. ve výši 2 x 300 Kč, celkově tedy 6800 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení stěžovatele nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 10. prosince 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu